

SLOVAK A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)
Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)
Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov.

1.

Lampa
(Úryvok)

- A vtedy sa ukáže tá dolinka. Cesta mierne klesá, pedále idú ľahko. Most cez potok, prudká zákruta a opäť ťahavé stúpanie. Doprava odbočuje poľná cesta a na rázcestí božie muky – ako kdekoľvek inde. Plechový Kristus stratil už skoro všetok lak, je prehrdzavený a hlasno hrmoce vo vetre. Pod jeho nohami vyviera studnička. Na podstavci kríža zopár otlčených kompótových
- 5 fliaš s uschnutými poľnými kvetmi. To všetko Ján vníma len mimochodom, lebo predpokladá, že plechový Kristus, Ako mnohí plechoví Kristusovia predtým, čoskoro zmizne za jeho chrbtom. No keď sa dostane za most na úpätí stúpania, odrazu ho bodne ostrý kovový zvuk a celé telo sa mu zachveje strmými otrasmami. Plášť na prednom kolese sa zošúverí a zablokuje sa o vidlice. Jána znezrady hodí dopredu, preletí ponad kormidlo a už sa šúcha po dlaniach a kolenách
- 10 po asfaltke. Chvíľu ostane ležať, prekvapený a preľaknutý, potom sa rýchlo poobzerá, zodvihne bicykel so skriveným kolesom a odkrivká nabok pod kríž s plechovým Kristom. Pozrie sa na seba a potom na bicykel. Dlane a kolená mu krvácajú, nohavice má predraté, a košeľu celú pokrkvajú. Plášť na prednom kolese je splasnutý a duša, celá dosekaná o ráfik, vytŕča von ako vnútornosti. Znechutene odhodí bicykel na medzu, je mu nanič. Sadne si na pažiť a zovrie
- 15 hlavu do dlaní. Zaduje čerstvý vietor a plechový Kristus sa rozhrkoce, že Ján musí spustiť dlane o niečo nižšie a zakryť si uši. Potom opäť vstane, nakloní sa nad predné koleso bicykla a pozorne si ho prezerá. Čupne si a vytiahne z plášťa obrovské klinčisko. Položí si ho na dľaň a priblíži k očiam. Kristus sa opäť zatrepoce vo vetre. Ján zodvihne pohľad, pozrie naňho a zasa na klinec. Potom sa zohne, pohľadá kameň a zatlačie klinec Kristovi do nôh.
- 20 „Nechaj si ho,“ zahundre.
Kristus sa prestane trepotiť. Je spokojný.
Ján si zhodí sveter, košeľu i nohavice. Vyhrabe z kapsy uterák, prepáše si ho a nahne sa nad studničku. Najskôr sa dychtivo napije, potom si poumýva skrvavené kolená a dlane a Napokon sa celý ošpliecha. Voda je ľadová, až bodá do pokožky. Drhne sa uterákom, poskakuje nahý
- 25 okolo studničky, aby sa zohrial.
Zrazu sa do štebotania vtákov, cvrlikania koníkov a šušťavého zametania vetra vtisne cudzorodý zvuk. Pravidelný, kovový, narastajúci. Zastane, započúva sa. Potom sa vzoprie na podstavci kríža, aby videl čo najďalej; z diaľky, spoza hranice šera, plazí sa sem auto. Oko najskôr zachytí iba nejasný, rozmazaný náznak pohybu, potom sa zablysnú sklá, zhmotní sa kabína,
- 30 skriňová karoséria, obloky. V takom aute vozia chlieb. Alebo mlieko? Mäso?
Nie. Auto má obloky zamrežované.
Ján si rýchlo omotá uterák okolo bedier a obzrie sa. Lúka, na ktorej práve stojí, je privrátená k ceste ako dľaň, ktorú si človek prezerá po robote. V blízkosti niet jediného kríčka či priehlbiny.
Sanitka na chvíľu zmizne za terénnou vlnou, no hluk motora veští, že sa každú chvíľu
- 35 opäť zjaví. Ján sa rýchlo vyšvihne na podstavec kríža, rozpaží ruky a prikryje plechového Krista svojím telom. Na chrbte cíti, aký je Kristus studený, dokrivený a dopukaný. Pritisne sa k nemu, nakloní hlavu nabok a zatají dych.

Dušan Kužel, *Lampa* (1991)

2.

Obríci

Obríci sú naše ruky v mojom vrecku
pospletané jedna cez druhú, len malý
kúsok nad vreckovkou plnou zaschnutej
krvi.

- 5 Tlačme sa, povieš, a ja viem,
že naši obríci sa do seba ešte pevnejšie
vpletú ... Keď som už sám,
ešte dlho cítim odliatok tvojej ruky
vo svojej dlani.
- 10 Obríci chcú byť stále spolu.
Niečo, čo zostáva za našimi rozdvojenými
vlasmi, samé odskakuje od pripraveného
škrtenia.

- V lete je obríkom trochu smutno
15 a zima, lebo nenesím svoj zelený kabát.
Musia sa tlačiť len tak, voľne v povetrí.
Vtedy sa najväčšmi tešia na náš
nepokoriteľný kopec, ktorý je v tej dobe
nedostihnuteľne
20 dlhý.

- Nechce sa ti ...
Nikdy ... Musím ťa s hlavou plnou vtáčieho
kriku tlačiť hore tým kopcom, ťahať ťa
a vliecť, aby som tebou vôbec pohol.
- 25 Obríci zatiaľ čakajú na povel.
Sladko prižmúria oči na mojich pieskom
zodratých a na tvojich opálených
dievčenských hánkach ...
Tlačme sa, tlačme!

Ivan Kolenič, *Prinesené búrkou* (1986)